

Zvole

Drvní cíl naší dobrodružné cesty za Santinim a jeho tajemnou šířou naleznete na návsi obce Zvole na Bystřičku. Všechny úkoly a indicie jsou spojeny s exteriérem Santiniho barokního kostela svatého Václava a jeho okolí. Po vyluštění úkolu vám doporučujeme vyrazit na příjemnou procházku romantickým údolím řeky Bobrůvky.

- parkování na návsi před kostelem sv. Václava
- Santiniho cyklotrasa (č. 5061)
- zastávka U školy
- hospůdka Na Návsi (od 18 hod.)
- pěší výlet po okolí: romantickým údolím řeky Bobrůvky, ze Zvole 1 km do obce Olešinky (parkování na návsi), odtud směr Okrouhličky (rozcestí) a zpět, po modré turistické značce. délka: 8 km / 2 hod. chůze
- ZAJÍMAVOSTI PO CESTĚ:** údolí řeky Bobrůvky, Belatkův mlýn, Nový mlýn, westernové městečko Šiklův mlýn (na druhé straně řeky)
- Kontakt na průvodce (komentovaná prohlídka kostela): p. Svítal 733 105 282
- NÁŠ TIP:** silueta kostela se za dobré viditelnosti zrcadlí na hladině přilehlého rybníka, kde památka lípa po staletí tiše dotváří celý Santiniho areál.

Bobrová

Za druhým klíčem k rozluštění Šifry se vydejte do nedaleké Bobrové. Tento městyň má dvě místní části – Horní a Dolní Bobrovou. Ozdobou Horní Bobrové je další Santiniho dílo – kostel svatého Petra a Pavla, kde můžete začít hledat další indicie. Pokud vám zbude čas, projděte se naučnou stezkou okolím Bobrové se spoustou tajuplných míst.

- velké parkoviště na návsi naproti kostelu sv. Petra a Pavla
- Santiniho cyklotrasa (č. 5061)
- zastávka Horní Bobrová
- hostinec Trakalka
- pěší výlet po okolí: naučná stezka Okolím Bobrové, začátek a cíl: Informační tabule u kostela sv. Petra a Pavla v Bobrové (okruh po červeně značené NS)
- ZAJÍMAVOSTI PO CESTĚ:** křížová cesta na vrch Kalvárii, Gohaliův kámen, soustava rybníků, Bílkova lípa
- NÁŠ TIP:** hned za kostelem se v budově staré školy nachází Muzeum panenek (otevřeno každou nedělí od 14 do 17 hodin, platí od července do zříni)

Obyčtov

Poté, co jsme opustili tok Bobrůvky, zamíříme do údolí říčky Oslavy, kde leží malebná ves Obyčtov. Zde na malém skalním ostrohu spatříme náš další cíl – kostel Navštívení Panny Marie. Půdorys tohoto díla inspirovaného Santinim připomíná žehu, kterou najdeme i ve znaku obce.

- malé parkoviště přímo u kostela
- Santiniho cyklotrasa (č. 5061)
- zastávka Obyčtov
- restaurace Alvarez v Ostrově nad Oslavou
- pěší výlet po okolí: z Obyčtova na kopec Vejdoch nad obcí Jámy (a zpět), po polní cestě na sever od Obyčtova nebo (při deštivém počasí) po červeně značené tur. značce směr Hlinné a pak po cyklistické trase č. 5061 do obce Jámy, na vyhlídku Vejdoch (a zpět). Délka: 12 km / 3 hod. chůze
- ZAJÍMAVOSTI PO CESTĚ:** Hlinecký potok, obec Jámy, vyhlídka Vejdoch, Cesta života inspirovaná Desaterem přikázání, Strom života, památné lípy
- NÁŠ TIP:** v obci je upravený park se sochou želvy od Michala Olšáka

Ostrov

Ctvrtý cíl našeho putování – městyň Ostrov nad Oslavou – leží jen co by kamenem dohodil od Obyčtova a najdeme ho na stejnojmenné říčce Oslavě. Tentokrát se zde zdržíte jen na skok, pokud tedy umíte dobře hledat. Budova bývalého Santiniho hostince ve tvaru W prochází dlouhodobou rekonstrukcí a leží u frekventované silnice, proto jsou dvě další indicie skryty na jiných místech v obci.

- parkoviště před restaurací Alvarez v centru obce nebo před úřadem městyse
- Santiniho cyklotrasa (č. 5061)
- zastávka Ostrov nad Oslavou
- restaurace Alvarez
- pěší výlet po okolí: z Ostrova pod železničním viaduktem do Obyčtova (po červené tur. značce), délka: 2 km / 30 minut chůze
- ZAJÍMAVOSTI PO CESTĚ:** významný železniční viadukt z r. 1953, který se klene vysoko nad řekou Oslavou, s deseti oblouky; Kaple s poutní studánkou u silnice č. 354
- NÁŠ TIP:** dobře ukryté odpočinkové místo – kaple s poutní studánkou a lavičkami

Pohled

Za pátou částí šifry se tentokrát vydáme směrem na Havlíčkův Brod. V malé obci Pohled najdeme hned dvě tajuplná místa spojená se Santinim – bývalý klášter cisterciáků s kostelem svatého Ondřeje a na kopci nad Pohledem poutní kapli svaté Anny. Areál bývalého kláštera má vskutku ponuru atmosféru. Lesní zátíší u svaté Anny je naopak místem klidu a míru.

- parkoviště u obecního úřadu (před branou do Zámku Pohled)
- zastávka Pohled
- cesta K. H. Borovského (po červené značce turistické značce)
- hostinec Pod Klenbou
- pěší výlet po okolí: lipovou alejí k lesnímu zátíší kaple sv. Anny, po žluté tur. značce cestou na sever od Zámku Pohled). Délka: 4,5 km / 1,5 hod. chůze (tam i zpět)
- ZAJÍMAVOSTI PO CESTĚ:** areál bývalého kláštera, lipová alej, lesní zátíší u kaple sv. Anny, léčivý pramen
- NÁŠ TIP:** Přečtete si informační tabuli o pohnutých osudech poutního místa u svaté Anny a projdíte si celý areál. Nezapomeňte ochutnat kvalitní vodu z tamního pramene.

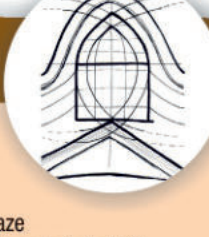
Žďár

Je tu poslední, šestá část vaší dobrodružné cesty. Co říci o Žďáru na několika řádcích? Najdete ho v samotném srdci Vysočiny, na řece Sázavě. Žďár je vstupní branou do Žďárských vrchů. Celé město je plné Santiniho originálních, symbolických staveb. Zámek Žďár je magnetem pro turisty a na Zelené hoře na vás čeká finále naší hry - dokážete vyluštit Santiniho šifru?

- parkoviště Zámek Žďár / parkoviště firmy Tokoz
- stezka pro pěší a cyklisty (spojuje centrum města a zámek) **pouze víkendy**
- linka MHD č. 2, zastávka Sychrova
- hotel Talský Mlýn / hostinec Táferna / hotely a restaurace v centru města
- pěší výlet po okolí: naučná stezka kolem Zelené hory. Délka: 2,5 km / 30 min. chůze
- ZAJÍMAVOSTI PO CESTĚ:** informační tabule a vyhlídky na naučné stezce, Dolní hřbitov, Zámek Žďár s Muzeem nové generace.
- Zelená hora: 724 758 993, info@zelena-hora.cz
- NÁŠ TIP:** Projděte se po cestě vedoucí kolem zelenohorského kostela, až pod sebou uvidíte Konventní rybník. Postavte se do pomyslného středu čelem k nejlubšímu oblouku ambitu. Vyslovte pár slov (může to být třeba vaše přání) směrem ke kostelu a budete překvapeni.

Jan Blažej

Santini Aichl (1677–1723)

- narodil se 3. února 1677 v Praze
- jeho otec, povoláním kameník, pocházel z Itálie
- od malíčka měl tělesnou vadu, proto se učil nejprve malířství
- jako mladý muž se vydal na tříletý vandř. přes Rakousko do Říma
- v Čechách a na Moravě vytvořil více než 80 staveb (kostelů, zámků, paláců, hospodářských budov, apod.)
- je považován za hlavního představitele tzv. barokní gotiky
- zemřel 7. prosince 1723 v pouhých 46 letech
- jeho nejslavnější stavba, kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře, byla r. 1994 zařazena do seznamu památek UNESCO

Kam dál za Santinim?
Další Santiniho stavby ve Žďáře nad Sázavou:

- budova bývalé šlechtické akademie a koníren, klášterní prelatura
- interiér baziliky Nanebevzetí Panny Marie a sv. Mikuláše (vše v areálu Zámku Žďár)
- Dolní hřbitov
- hospodářský dvůr Lyra

Náměty na výlety za podivuhodnými stavbami Santiniho po Česku:

- poutní kostel Jména Panny Marie ve Křtinách
- zámek Karlova Koruna v Chlumu nad Cidlinou
- zámek v Lázních Běláhrad
- benediktinský klášter v Kladrubech
- cisterciácký klášter v Plasech
- katedrála Nanebevzetí Panny Marie v Kutné Hoře - Sedci
- premonstrátský klášter v Želivi
- poutní areál Panny Marie Vítězné v Praze

- Spočítej všechny raficky (hodinové i minutové ručičky) na všech cifernících obou věží. Kolik jich je dohromady?
- Před kostelem je socha sv. Jana Nepomuckého a pod ní latinský nápis (chronogram) určený poutníkům. Vyber z něho pouze velké římské číslice a sestav letopočet. Převeď ho na klasický letopočet z arabských číslic a sečti jednotlivé cifry letopočtu. Jaký je výsledek? (pozn. letopočet je v nápisu uveden dvakrát)
- Nad průčelím kostela je umístěno velké písmeno, které je monogramem světce, jemuž je kostel zasvěcen, ale i opata žďárského cisterciáckého kláštera. Jaké písmeno to je a jaká je jeho číselná hodnota?
- Do chrámu vedou čtyři vchody. Na jedné z klíč je zobrazen květ. Kolik má okvětních lístků?
- Za kostelem najdete tajuplný hřbitov s šestibokou budovou márnice (též od Santiniho), která je směrem ke kostelu otevřená arkádou s oblouky. Kolik jich je?

- Nad průčelím kostela jsou atributy sv. Petra a Pavla. Zkřížené klíče jsou symbolem sv. Petra. Druhý symbol (zbraň) patří sv. Pavlovi. Jaká je číselná hodnota prvního písmene názvu tohoto symbolu?
- Za sochou sv. Jana Nepomuckého se vydejte do Dolní Bobrové (1 km). Najdete ji v blízkosti kostela sv. Markéty. Převeď ho na klasický letopočet z arabských číslic a sečti jednotlivé cifry letopočtu. Jaký je výsledek? (pozn. letopočet je v nápisu uveden dvakrát)
- Nad průčelím kostela je umístěno velké písmeno, které je monogramem světce, jemuž je kostel zasvěcen, ale i opata žďárského cisterciáckého kláštera. Jaké písmeno to je a jaká je jeho číselná hodnota?
- Za kostelem najdete tajuplný hřbitov s šestibokou budovou márnice (též od Santiniho), která je směrem ke kostelu otevřená arkádou s oblouky. Kolik jich je?

- Na ozdobném kování branky vedoucí na hřbitov (hned za kostelem) se skrývá květ, který je symbolem mlčenlivosti, přátelství nebo lásky. Z kolika písmen je složeno jméno této rostliny?
- V jedné z vitráží oken jsou dvě desky s Desaterem, jehož přikázání jsou označena římskými číslicemi. Která dvě přikázání hovoří o tom, že lidé nemají krást a že nemají lhát? Sečti jejich číselná označení (v arabských číslicích). Pomůcka: hledaj dvě římská čísla na předposledním řádku jedné z desek s přikázáními.
- Na štítu i na některých vitrážích je umělecky ztvárněný monogram patronky kostela. Sestav písmena do správného pořadí a sečti číselnou hodnotu všech samohlásek v jejím jménu.
- Pro další indicie je třeba nalézt Farářova boží muka, která stojí po pravé straně silnice směrem ke Žďáru (u železničního mostu). Najdi číselný odkaz na citát z písma složený ze tří cifer. Vynásob je mezi sebou.

- První indicie hledejte přibližně uprostřed obce, jižně od kostela sv. Jakuba. Je to další socha sv. Jana Nepomuckého v životní velikosti, která stojí na vysoké kamenné podezdívce. Kolem hlavy má svatý Jan tradičně několik hvězd. Kolik hvězd tvoří Janovu svatozář a kolik má každá hvězda cípů? Sečti obě čísla dohromady.
- Pro další klíč nejprve vyhledejte půvabné místo s kapličkou a poutní studánkou, které se ukrývá v lesním porostu vpravo vedle silnice č. 354 směrem na Obyčtov, na samém konci obce. Zde u studánky kdysi odpočívali znavení poutníci na své cestě k poutnímu chrámu v Obyčtově. Křížek nad průčelím kapličky má tzv. jetelové ukončení (ve formě trojlístků). Kolik jednotlivých jetelových lístečků na něm napačtíš celkem?

- Před vstupní branou bývalého kláštera na nás čeká socha sv. Jana z Nepomuku. Zapište si letopočet uvedený římskými číslicemi. Převeďte jej na „klasický“ letopočet v podobě číslic arabských a sečtete jeho jednotlivé cifry.
- Vstupte do areálu bývalého kláštera a pokračujte k tajuplnému kostelu svatého Ondřeje. Okolo ciferníky jsou rozmístěny čtyři arabské číslice. Pokud je seřadíte za sebou (podle tvaru písmene Z), získáte letopočet, kdy byly pořízeny nové věžní hodiny. Sečtete poslední dvě cifry tohoto letopočtu.
- Nad římsou symbolického náhrobní hraběnky Unwerthové se sousoším hned vedle vchodu do kostela najdete její alianční erb. Štít drží lev a bájny tvor, zobrazovaný jako lev zkřížený s orlem. Sečti číselnou hodnotu prvního a posledního písmena jména tohoto tvora. Jeho jméno najdete také na rozcestníku před obecním úřadem.
- Vystupte na kopec k poutnímu místu a najdete kapli sv. Anny. Na jedné ze zdí je ozdobný nápis se jménem patronky tohoto kostela. Překreslete si tento nápis a otočte ho o 180 stupňů. Najdete číselnou hodnotu nově vzniklého (prvního) písmene. Tvoří ho dvě stejně dlouhé úsečky.

- Jedna ze soch na ambitu zvaná Astronomie má v levé ruce dalekohled, kterým hledí na nejasnější hvězdu na severní obloze. Jméno hvězdy, která sloužila jako orientační bod všem námořníkům, je odvozeno od půlu. Jaká je číselná hodnota prvního písmene jména této hvězdy?
- Na společném hrobě M. J. Sychry a B. Procházky, který přiléhá k ambitu, vyhledej na náhrobní desce zkratku označující řád cisterciáků, jehož byl zachránce zelenohorského kostela Bonifác Procházka členem. Jaká je číselná hodnota prvního z pěti písmen latinského názvu?
- Najdi malé dveře do sakristie na východní straně kostela, které skrývají pod madlem nenápadnou kovovou hvězdu. Kolik má tato hvězda cípů?
- Hlavní vchodové dveře do chrámu jsou doslova poseté hvězdami různých velikostí. Kolik hvězd a hvězdiček je na těchto vchodových dveřích celkem?

- Zvláštnosti kostela jsou tři různé typy oken: jedno má tvar jazyka; jiné sférického trojúhelníka a další zase tvar mitry. Nakresli si tato tři různá okna a sečti, kolik mají celkem stran. Jaký je výsledek?
- Kolem kostela vede krytá klenutá chodba, které se říká ambit. Obejdete ambit dokola a spočítáte, kolik má tato pomyslná hvězda cípů. Malá pomůcka: je to stejný počet, jako když sečtete počet kaplí a bran ambitu dohromady.
- Přímě před západním vchodem do chrámu je v zemi umístěn náhrobní kámen. Přečtete si celý epitaf začínající tajemnými slovy „Kámen tento kryje kosti...“ a na jeho konci najdete odkaz na jednu z knih Starého zákona. Sečti číselnou hodnotu písmen názvu této knihy.

Tvůj kamarád do kapsy z Nového Veselí
www.igracek.cz

Tajemná cesta Korunou Vysočiny

Koruna Vysočiny

Pravidla soutěže

Shlete s námi tajuplná místa v srdci Vysočiny, která jsou vzájemně propojena dříly architekta J. B. Santiniho. Hledejte symboly, tvary, písmena, čísla nebo šifry, které nám tu zanechali naši předkové na fasádách kostelů, pod vytesanými sochami nebo v lesních zátáčkách. Na konci vašeho putování na vás čeká vskutku magická a pozoruhodná stavba, která je plná nejrůznějších symbolů, tvarů a čísel. Tam najdete vzkaz, který ukrývá Santiniho šifra.

Na vaší cestě stojí šest míst spojených s jednotlivými úkoly Santiniho šifry:

Zvole ▶ Bobrová ▶ Obyčtov ▶ Ostrov nad Oslavou

Pohled ▶ Žďár nad Sázavou

Během vašeho putování a plnění úkolů šifry doporučujeme zachovat toto pořadí. V každém případě platí, že úkoly z ostatních míst musíte dokončit ještě předtím, než zamíříte do Žďáru nad Sázavou.

K jednotlivým místům lze přicestovat jakýmkoli způsobem – na kole, pěšky, veřejnou dopravou nebo autem.

Zúčastnit se může jak jednotlivec, tak skupina (bez věkového omezení).

Poté, co na místo přicestujete, vyhledejte Santiniho dílo – kostel, jinou stavbu nebo zajímavost v okolí. Přečtěte si jednotlivé úkoly, které najdete očíslované ve spodní části naší skládačky.

Správnou odpověď ve formě čísla napište na druhou stranu do čtverečku za pořadovým číslem příslušného úkolu Santiniho šifry. K tomuto číslu přičtete, nebo od něj odečtete počet cipů hvězdiček a do čtverečku (za šipku) запиšte správné písmeno podle šifrovací tabulky.

Po vyluštění všech úkolů z navštíveného místa získáte vždy jedno slovo, které tvoří část Santiniho šifry.

Kromě logického uvažování a znalostí vám mohou pomoci také další pomůcky: šifrovací tabulka, tabulka s římskými čísly a další přílohy. S těžšími úkoly mohou dětem pomoci jejich rodiče.

Po dokončení poslední části šifry na Zelené hoře vyluštíte vzkaz, který se ukrývá v Santiniho šifře a запиšte ho do připravené tabulky.

Kontaktujte průvodce kostela sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře nebo informační centrum Zámku Žďár a předejte jim řešení Santiniho šifry. Za vaše putování a snahu vás čeká odměna.

Putování není časově omezené, pro odevzdání šifry si však předem ověřte otvírací dobu kostela sv. Jana Nepomuckého na www.zamekzdar.cz.

U každého místa vám též nabízíme zajímavý výlet do okolí, kterým můžete vaše putování obohatit.

V okolí kostelů a dalších sakrálních staveb se vždy chovejte tak, abyste nerušili pietu místa a klid místních obyvatel.

Šifrovací tabulka

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26

Funkce hvězdičky a dalších obrazců v šifře

Označují posun v šifrovací tabulce o příslušný počet míst podle počtu cipů (hrotů) obrazce

Příklady: + ★ posun o šest míst doprava
- ▲ posun o tři místa doleva

Převod římských číslic na arabské

I	V	X	L	C	D	M
1	5	10	50	100	500	1000

Příklad: MDCCCLXXXVIII = 1789

Čísla, číslice a cifry

1789	číslo
1, 7, 8, 9	čísllice / cifry

Číslo, např. letopočet 1789 se skládá z těchto číslic (cifer): 1, 7, 8, 9

Zvole

- + ★ →
- + ★ →
- ★ →
- + ◆ →
- + II →

Bobrová

- II →
- ◆ →
- + ▲ →
- + ★ →
- + II →

Obyčtov

- + ★ →
- ★ →
- + ◆ →
- + ▲ →

Ostrov nad Oslavou

- + ▲ →
- ★ →

Pohled

- II →
- + ★ →
- + ★ →
- I →

Žďár nad Sázavou

- + ★ →
- ★ →
- + ★ →
- ★ →
- + ★ →
- + ★ →
- ★ →

Vzkaz, který se skrývá v Santiniho šifře

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
17	23	5	12	5	11	1	5								16
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
15	16	23	22	21	25	22	1	22							

Jméno a příjmení

E-mailová adresa

Město / obec

[f](https://www.facebook.com/korunavysociny) [i](https://www.instagram.com/korunavysociny) @korunavysociny

Koncepce a texty: Jiří Dokulil, ilustrace: Kristina Dokulilová, korektury: Stanislav Mikule, grafické zpracování: Jan Šustr, vydala Koruna Vysočiny © 2023 www.korunavysociny.cz

Tento produkt vznikl v rámci projektu "Marketingové aktivity turistické oblasti Koruna Vysočiny" a byl realizován za přispění prostředků státního rozpočtu České republiky z programu Ministerstva pro místní rozvoj.